

Justis- og Beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Deres ref. 15/1331

Oslo, 15. mai 2015

Endringer i utlendingsforskriften – behandling av anmodning om omgjøring fremmet fra utlandet – høringsuttalelse

Vi viser til departementets høringsbrev av 6. mai, og takker for muligheten til å gi våre kommentarer.

Det er selvsagt svært positivt at den aktuelle gruppen med utsendte barn gis muligheten til å sende omgjøringsbegjæring fra utlandet. Vi ønsker likevel å uttrykke bekymring for noen av aspektene ved forslaget.

Vi hitsetter fra departementets høringsbrev:

"Det foreslås at vurderingen etter utl. § 38 og utlf. § 8-5 skal ta utgangspunkt i situasjonen på det tidspunkt forskriftsendringen trer i kraft, jf. forslagets § 8-5 b første ledd annet punktum. Det innebærer at utlendingsmyndighetene skal legge til grunn den tilknytningen barnet hadde til Norge og til sitt hjemland på ikrafttredelsestidspunktet

Utlendingsmyndighetene er imidlertid forpliktet til å foreta en vurdering av hva som er til barnets beste på vurderingstidspunktet når de tar en utlendings sak til behandling. Dette innebærer at vurderingen knyttet til bl.a. barnets helsesituasjon og omsorgssituasjon må knyttes til vurderingstidspunktet. Eksempelvis må det legges vekt på hvilke omsorgspersoner barnet faktisk har på vedtakstidspunktet, ikke hvilke omsorgspersoner barnet hadde på tidspunktet for forskriftens ikrafttredelse. Dersom en helhetsvurdering av barnets situasjon, herunder av barnets tilknytning til hjemlandet gjennom familie, nettverk mv. tilsier at det på vedtakstidspunktet er til barnets beste å bli i hjemlandet, er utlendingsforvaltningen forpliktet til å legge dette til grunn."

"Det vil likevel være særskilt for disse sakene at det bør ses hen til i hvilken grad barnet har opprettholdt kontakt med Norge, og om barnet har opparbeidet seg tilknytning til hjemlandet etter uttransport, jf. punkt 6.4 nedenfor om tidspunktet for vurderingen."

Selv om det kanskje må være nødvendig som et utgangspunkt at sakene vurderes med henblikk på situasjonen på vedtakstidspunktet, slik at man eksempelvis tar med i betraktningen alvorlige endringer som skulle ha inntruffet i barnas situasjon, er vi likevel bekymret for at man åpner for en kompleks vurdering med uforutsigbart utfall. I praksis ligger det her en betydelig risiko for avslag for en del av familiene på et nokså tynt og i verste fall spekulativt grunnlag.

Vi mener at det er viktig å ha som utgangspunkt at oppholdet i foreldrenes hjemland generelt vil ha vært av så kort varighet, og ofte under så ustabile og uavklarte forhold, at det skal *svært mye* til før det kan oppveie 1) årene som er tilbrakt i Norge og 2) de gode framtidsutsiktene barna generelt kan antas å ha i Norge. I sum vil det i de aller fleste tilfellene klart være til barnas beste å returnere til Norge. Den (meget) begrensede integreringen som skulle ha funnet sted for barnas del i foreldrenes hjemland, vil i utgangspunktet ikke *komme i nærheten av* integreringen gjennom flere år i Norge. Tvert om vil oppholdet i foreldrenes hjemland ofte ha vært særdeles krevende for barna, preget av ustabilitet og uforutsigbarhet.

Det er også viktig å ha som utgangspunkt at Utlendingsnemnda som oftest vil ha dårlige forutsetninger for å vurdere utviklingen etter utsendelsen. Familiene vil leve under svært ulike omstendigheter, men ofte med dårlig tilgang eksempelvis på helsemessig dokumentasjon av barnas situasjon etter utsendelsen. I sum vil nemnda ofte ha vesentlig dårligere forutsetninger for å vurdere barnas aktuelle situasjon i hjemlandet enn deres situasjon i Norge på utsendelsestidspunktet. Det vil her eksempelvis være meget problematisk hvis god dokumentasjon på barnas integrering i Norge tilsidesettes av mer prøvende antagelser om deres situasjon i hjemlandet.

Hva gjelder punktet om "i hvilken grad barnet har opprettholdt kontakt med Norge", må det påpekes at forutsetningene for slik kontakt ofte vil være svært varierende. Jo vanskeligere og mer ustabile livsforholdene i foreldrenes hjemland har vært etter utsendelsen, jo dårligere kan mulighetene ha vært for å opprettholde kontakt med Norge (eksempelvis grunnet dårlig internett-tilgang) – samtidig som betydningen for barnas velferd av en retur til Norge i slike situasjoner nettopp vil være særlig stor.

Vi mener derfor at det må legges klare føringer på at nemnda må vise varsomhet med vurderingen av situasjonen i hjemlandet. Når utgangspunktet stort sett vil være at barna vil få (svært) gode livsforhold i Norge, som en naturlig forlengelse av de årene de allerede har tilbrakt her, bør nemnda være forvisset om – og ha bevisbyrden på – at situasjonen i hjemlandet vil gi gode og helst likeartede forhold for å kunne avvise omgjøringsbegjæringen. Alternativt risikerer man å legge opp til at hele ordningen med å sende omgjøringsbegjæringer fra hjemlandet for mange av familiene kun vil medføre falske forhåpninger om retur til Norge, og uten at barnets beste reelt sett oppfylles.

Med vennlig hilsen,
for **Antirasistisk Senter**,

Rune Berglund Steen
leder

Mari K. Linløkken
nestleder